

Međunarodni
Kongres
Nutricionista

ZBORNİK SAŽETAKA
BOOK OF ABSTRACTS

IMPRESSUM:

Organizatori

Nutricionizam Balans
Hrvatski akademski centar primijenjenog nutricionizma
Hrvatski Zbor Nutricionista

Međunarodni partner

British Dietetic Association

Nakladnik

Hrvatski akademski centar primijenjenog nutricionizma

Uredništvo

Hrvatski akademski centar primijenjenog nutricionizma

Lektura

Ivana Salaj, mag.educ.philol.croat.

Grafička priprema i tisak:

Unikat grafika, Bibinje

Naklada

250 primjeraka

Zagreb, 2016.

ISBN 978-953-59317-0-6

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 000946642.

Mišljenja, nalazi, zaključci i preporuke iznesene u ovom zborniku ne reflektiraju nužno stavove uredništva i odgovornost su samih autora.

 www.kongresnutricionista.com

 nutricionizam.os@gmail.com
hacpn.hr@gmail.com
info@udruga-hzn.com

► ZNANJA MEDICINSKIH SESTARA O ZDRAVSTVENIM UČINCIMA PREHRAMBENIH VLAKANA

Marijana Matek Sarić¹, Marija Ljubičić², Katja Ćurin³, Donata Samardžija Vidaković⁴, Raquel P. F. Guine⁵

¹Odjel za zdravstvene studije, Sveučilište u Zadru, Splitska 1, 23000 Zadar, Croatia

²Odjel pedijatrije, Opća bolnica Zadar, Bože Peričića 5, 23000 Zadar, Croatia

³Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko – Dalmatinske županije, Odjel za promociju zdravlja i prevenciju bolesti, Vukovarska 46, 21000 Split, Croatia

⁴Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja Sveučilište u Zadru, Franje Tuđmana 9, 23000 Zadar, Croatia

⁵CI&DETS, Polytechnic Institute of Viseu, Av. José Maria Vale de Andrade, 3504-510 Viseu, Portugal

E-mail za korespondenciju: marsaric@unizd.hr

Uvod: U prevenciji i liječenju bolesti te procesu zdravstvene njege, sestre su kontinuirano uz pacijenta pa su znanja sestara o prehrani i prehrambenim vlaknima važan čimbenik u provođenju dijetoterapije kao nezaobilaznog nefarmakološkog pristupa u liječenju. Iz literature je poznato da znatan dio sestara ima ograničena znanja o dijetoterapiji, pa tako i o izvoru topivih vlakana i specifičnim namirnicama koje preventivno djeluju na nastanak/liječenje određenih bolesti. Zbog uloge sestara u procesu liječenja i zdravstvene njege kao i utjecaja koji prehrambena vlakna imaju na zdravlje čovjeka cilj ovog istraživanja bio je ispitati razinu znanja sestara o izvorima, važnosti i utjecaju prehrambenih vlakana na zdravlje čovjeka.

Metode: Provedeno je presječno istraživanje na temelju podataka prikupljenih u razdoblju od listopada 2014. do ožujka 2015. godine korištenjem validiranog upitnika CI & DETS Polytechnic Institute u Viseu, Portugal. Upitnik sadržava pitanja o demografskim karakteristikama, znanjima o izvorima prehrambenih vlakana u namirnicama, dnevnom unosu te utjecaju prehrambenih vlakana na pojavnost određenih bolesti. U istraživanje je sudjelovalo ukupno 369 medicinskih sestara iz dvije zdravstvene ustanove i jedne srednje medicinske škole iz Hrvatske starijih od 18 godina. Razlika u znanju određena je korištenjem ne-parametrijskog Mann-Whitney U testa. Moguće povezanosti među varijablama su istražene korištenjem Spearmanov-a ranga korelacija. U svim statističkim analizama, prag značajnosti je $P < 0,05$.

Rezultati: Razina znanja medicinskih sestara u Hrvatskoj o prehrambenim vlaknima kretala se od neodlučnosti do djelomičnog znanja. Medijan razine znanja kretao se u rasponu od 3 do 4 uz nisku varijabilnosti od 0,11 do 0,33. Razine znanja u postocima varirale su od 57,6% do 82,1%. Medicinske sestre s višom razinom obrazovanja pokazale su značajno viša znanja o utjecaju unosa vlakana na rizik od nekih bolesti ($p = 0,007$), zatvor ($p = 0,016$), raka crijeva ($p = 0,005$) i raka dojke ($p = 0,039$).

Zaključak: Razina znanja medicinskih sestara je suboptimalna te je potrebu ažuriranje obrazovnih programa na području prehrane i dijetoterapije. Unaprjeđenjem znanja sestara o prehrani i prehrambenim vlaknima moguće je utjecati na kvalitetu zdravstvene skrbi opće populacije.

Ključne riječi: medicinske sestre, znanja, prehrambena vlakna, edukacija, prevencija

► NURSES KNOWLEDGE OF HEALTH EFFECTS OF DIETARY FIBRE

Marijana Matek Sarić¹, Marija Ljubičić², Katja Ćurin³,
Donata Samardžija Vidaković⁴, Raquel P. F. Guine⁵

¹Department of Health Studies, University of Zadar, Splitska 1, 23000 Zadar, Croatia

²Department of Pediatrics, General Hospital Zadar, Bože Peričića 5, 23000 Zadar, Croatia

³Institute for Public Health of Split – Dalmatia County, Department for Health Promotion and Disease Prevention, Vukovarska 46, 21000 Split, Croatia

⁴Department of Teachers and Preschool Teachers Education, University of Zadar, Splitska 1, 23000 Zadar, Croatia

⁵CI&DETS, Polytechnic Institute of Viseu, Av. José Maria Vale de Andrade, 3504-510 Viseu, Portugal

Correspondence e-mail: marsaric@unizd.hr

Introduction: Nurses accompany patients throughout their health care to prevent and treat disease, so their knowledge about diet and dietary fibre is key to successful diet therapy, which is an essential part of a patient's non-pharmacological treatment. It is known from the literature that a high proportion of nurses have limited knowledge about diet therapy and about sources of soluble fibre and other foods that can prevent or treat certain diseases. Given the position of nurses as key providers of dietary guidance, and given the health benefits of dietary fibre, we wanted to assess the level of fibre-related knowledge among nurses in Croatia.

Methods: Cross-sectional study based on data collected between October 2014 and March 2015 using a survey developed by the CI&DETS Polytechnic Institute in Viseu, Portugal. The survey contains questions about demographic characteristics as well as about knowledge of sources of dietary fibre, recommended daily intake and effects of fibre intake on particular diseases. The study included a total of 369 nurses from two health institutions and one nursing school from Croatia older than 18 years. Differences in knowledge were assessed for significance using the non-parametric Mann-Whitney U test. Possible associations among variables were explored using Spearman's rank correlation. For all statistical analyses, the threshold of significance was defined as $P < 0.05$.

Results: The level of knowledge among nurses in Croatia about dietary fibre varied from «undecided» to «partial knowledge». The median for level of knowledge ranged from 3 to 4 with low variability ranging from 0.11 to 0.33. Average levels of knowledge in percentages varied from 57.6% to 82.1%. Nurses with higher education levels showed significantly higher knowledge levels about the influence of dietary fiber intake on the risk of certain diseases ($p = 0.007$), constipation ($p = 0.016$), bowel cancer ($p = 0.005$) and breast cancer ($p = 0.039$).

Conclusion: The level of nurses' knowledge about dietary fiber is suboptimal. This indicates the need to strengthen nurse education in the areas of diet and diet therapy. Increase the level of knowledge of nurses about nutrition can positively influence the quality of care.

Keywords: nurses, knowledge, dietary fiber, education, prevention